

Onderwerp

Jaaroverzicht Interbestuurlijk Toezicht 2021

Kern mededeling:

Het college van GS stelt ieder jaar een 'Jaaroverzicht Interbestuurlijk Toezicht' (IBT) vast. In het jaaroverzicht wordt op een rij gezet hoe het college de gemeentelijke taakuitvoering heeft beoordeeld op de terreinen waarop de provincie interbestuurlijk toezicht houdt.

Mededeling:

Op 11 oktober heeft het college van Gedeputeerde Staten het Jaaroverzicht IBT 2021 vastgesteld. Dit jaaroverzicht bevat een samenvatting van de beoordelingen die het college eerder dit jaar heeft gedaan op de terreinen waarop het college interbestuurlijk toezicht houdt op de Flevolandse gemeenten. Het Jaaroverzicht IBT wordt ter informatie aan de zes colleges van burgemeester en wethouders gestuurd. Wij gaan ervan uit dat de colleges het jaaroverzicht vervolgens voorleggen aan de gemeenteraden (zoals afgesproken in de bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht van 2019).

Het jaaroverzicht heeft betrekking op beoordelingen van:

- De gemeentefinanciën (of de gemeentelijke begroting structureel in evenwicht is)
- De gemeentelijke verplichtingen op grond van de Archiefwet;
- De wettelijke verplichtingen van het omgevingsrecht (Wabo);
- De verplichtingen in het kader van de huisvesting van vergunninghouders.

De provincie monitort of de gemeenten voldoen aan de wettelijke medebewindsverplichtingen en streeft ernaar dat alle gemeenten op alle relevante domeinen 'groen' scoren. Zoals blijkt uit het schema in het jaaroverzicht (paragraaf 2.9) is dit nog niet in alle situaties het geval. In die gevallen waarin een gemeente nog niet het gewenste niveau haalt, overlegt de provincie ambtelijk en indien nodig ook op bestuurlijk niveau om te komen tot verbetering. Indien er sprake is van een 'rode' score is er sprake van een (begin van een) intensief traject.

Over 2021 vallen de volgende zaken op:

Corona epidemie van invloed op capaciteit

De Corona epidemie heeft zijn weerslag gehad op de uitvoering van de wettelijke taken door de gemeenten. Zo was er door ziekte soms gebrek aan capaciteit of werd personeel tijdelijk op andere taken in gezet. Ook de krappe arbeidsmarkt maakte het lastig om vacatures vervuld te krijgen.

Hoge druk huisvesting statushouders en asielzoekers

In 2021 werd de druk hoger wat betreft de huisvesting van statushouders en asielzoekers. Het gevoerde rijksbeleid en het woningtekort zorgen al een tijd voor onvoldoende doorstroming. Vanuit het rijk werd eind 2021 een oproep gedaan aan gemeenten en provincies om extra ondersteuning. Opvallend is dat in de tweede helft van 2021 alle gemeenten (met uitzondering van Almere) de taakstellingen hebben gerealiseerd en achterstanden hebben teruggebracht. Daarmee wordt voldaan aan de afspraak van de Landelijke Regietafel.

Registratienummer

3014510

Datum

11 oktober 2022

Afdeling/Bureau

EBES

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3014510

Druk op gemeentelijke begrotingen

De druk op de gemeentelijke begrotingen was ook in 2021 groot. Landelijk hebben veel gemeenten het lastig vanwege de oplopende kosten in het sociaal domein. Dit heeft zijn weerslag (gehad) op de begrotingen en reserves van gemeenten.

De begrotingen van de Flevolandse gemeenten zijn over het algemeen structureel en reëel in evenwicht. Alleen de gemeenten Almere en Urk zijn beoordeeld als redelijk adequaat.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Jaaroverzicht Interbestuurlijk toezicht 2021	3014124	Ja

JAAROVERZICHT

INTERBESTUURLIJK TOEZICHT 2021

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1 Terugblik op 2021	1
1.2 Toezicht op vier domeinen	2
1.3 Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht 2019.....	3
1.4 Sanctiemiddelen	3
1.5 Actuele ontwikkelingen: Wet digitale overheid.....	4
2. Beoordelingen per toezichtdomein	5
2.1. Financiën	5
2.2. Huisvesting vergunninghouders	6
2.3 Extra druk op huisvesting	6
2.4 Taakstelling eerste helft 2021.....	7
2.5 Taakstelling tweede helft 2021	8
2.6 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	9
2.7 Ruimtelijke ordening	11
2.8 Monumenten en Archeologie	12
2.9 Archiefwet	12
2.10 Schema	14

1. Inleiding

Interbestuurlijk toezicht (hierna: IBT) is het toezicht door de ene overheid op de uitvoering van wettelijke taken door een andere overheid. Het provinciaal interbestuurlijk toezicht geeft inzicht in de risico's bij de uitvoering van bepaalde wettelijke taken. Dat zijn taken die gemeenten en waterschappen in opdracht van de provincie of de rijksoverheid uitvoeren. Door interbestuurlijk toezicht komen knelpunten op tijd in beeld en kan er worden bijgestuurd.

Een goede uitvoering van wettelijke taken door de Flevolandse gemeenten en het Waterschap Zuiderzeeland is essentieel voor de kwaliteit van het openbaar bestuur in Flevoland. Met interbestuurlijk toezicht draagt onze provincie bij aan een bestendig en veilig Flevoland met een sterk openbaar bestuur. Een bestuur waar inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op kunnen vertrouwen.

Jaarlijks beoordeelt de provincie hoe de gemeenten en het waterschap de wettelijke taken uitvoeren. Op basis van de verstrekte informatie en ambtelijke gesprekken komt de beoordeling tot stand. We werken daarbij op basis van vertrouwen en geven ruimte aan de invulling van de eigen verantwoordelijkheid (horizontaal toezicht).

Dit jaaroverzicht bevat de provinciale beoordeling van de gemeentefinanciën (met name de begroting over 2022), de taakuitvoering rond het omgevingsrecht over 2021, de gemeentelijke verplichtingen rond de huisvesting van vergunninghouders (2021) en de Archiefwet (over 2021/2022).

1.1 Terugblik op 2021

We zien dat de Corona-epidemie haar weerslag heeft gehad op de uitvoering van de wettelijke taken door de gemeenten. Zo was er door ziekte soms gebrek aan capaciteit of werd personeel tijdelijk op andere taken in gezet. Ook de krappe arbeidsmarkt maakte het lastig om vacatures vervuld te krijgen. Denk aan medewerkers op het gebied van ruimtelijke ordening en de Archiefwet.

In 2021 werd de druk hoger wat betreft de huisvesting van statushouders en asielzoekers. Het gevoerde rijksbeleid en het woningtekort zorgen al een tijd voor onvoldoende doorstroming. Vanuit het Rijk werd eind 2021 een oproep gedaan aan gemeenten en provincies om extra ondersteuning. Opvallend is dat in de tweede helft van 2021 alle gemeenten (met uitzondering van Almere) de taakstellingen hebben gerealiseerd en achterstanden hebben teruggebracht. Daarmee wordt voldaan aan de afspraak van de Landelijke Regietafel.

De druk op de gemeentelijke begrotingen was ook in 2021 groot. Landelijk hebben veel gemeenten het lastig vanwege de oplopende kosten in het sociaal domein. Dit heeft zijn weerslag (gehad) op de begrotingen en reserves van gemeenten.

De begrotingen van de Flevolandse gemeenten zijn over het algemeen structureel en reëel in evenwicht. Alleen de gemeenten Almere en Urk zijn beoordeeld als redelijk adequaat.

1.2 Toezicht op vier domeinen

De provincie houdt toezicht op vier domeinen:

- Financiën (Gemeentewet)
Hierbij staat de vraag centraal of gemeenten hun huishoudboekjes op orde hebben. Daartoe beoordeelt de provincie jaarlijks de begrotingen van gemeenten. Met 'op orde' bedoelen we dat de jaarlijkse inkomsten van een gemeente hoog genoeg zijn om de jaarlijkse uitgaven te kunnen betalen. Verder moet helder zijn dat het geraamde budget voldoende is om de doelen te realiseren.
- Omgevingsrecht (Wet ruimtelijke ordening en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)
Met IBT houden we scherp dat de juiste instrumenten uit de Wet ruimtelijke ordening op een goede manier worden toegepast, en dat gemeenten bij hun plannen en planvorming rekening houden met de provinciale belangen uit de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.
Daarnaast moeten gemeenten bij vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voldoen aan wet- en regelgeving. Deze regels zijn er ter bescherming van mens, leefomgeving en natuur.
De provincie houdt toezicht op een juiste (taak)uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van bouw- en milieuregelgeving.
- Archief- en informatiebeheer
De Archiefwet verplicht alle overheden om hun informatiehuishouding op orde te hebben. Betrouwbare en makkelijk toegankelijke overheidsarchieven zijn essentieel voor een goed werkende overheid. De kwaliteit van het openbaar bestuur en de werking van de democratie hangen ermee samen. Het op orde hebben van de archiefzorg betreft onder andere het openbaar maken, het op het juiste moment vernietigen, het correct beheren en het onder de juiste condities bewaren van archiefstukken.
- Huisvesting verblijfsgerechtigde asielzoekers
Asielzoekers met een verblijfsvergunning (statushouders) hebben op grond van de Woningwet recht op huisvesting. Gemeenten krijgen ieder half jaar vanuit het Rijk een wettelijke taakstelling waarin staat hoeveel statushouders zij moeten huisvesten. Onze provincie houdt toezicht op de realisatie door de gemeenten. Jaarlijks toetst de provincie twee keer op het halen van de taakstelling.

In 2022 breiden we het interbestuurlijk toezicht uit met het domein "Monumenten en archeologie". Het gaat daarbij om de bescherming van onze cultuurhistorische waarden. Met het interbestuurlijk toezicht controleren we of gemeenten deze waarden goed beschermen.

1.3 Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht 2019

Over de manier waarop we het interbestuurlijk toezicht uitvoeren, hebben we samen met de Flevolandse gemeenten afspraken vastgelegd in een bestuursovereenkomst, de Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht 2019.

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken gemaakt over:

- de uitgangspunten die voor het toezicht gelden. Het interbestuurlijk toezicht vindt plaats op basis van transparantie, begrip en vertrouwen;
- de informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie;
- de toetsingscriteria van de provincie;
- de intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties).

Het beoordelingsproces ziet er als volgt uit:

- Gemeenten leveren gegevens aan over de uitvoering van hun taken;
- Provincie stelt concept-oordelen op per aandachtsgebied;
- Provincie en gemeenten bespreken de bevindingen;
- Het eindoordeel gaat naar het gemeentebestuur.

De mogelijke beoordeling door de provincie is per domein:

- Adequaat (groen), dat wil zeggen voldoende tot goed;
- Redelijk adequaat (oranje), dat wil zeggen voor verbetering vatbaar (met serieuze aandachtspunten);
- Niet adequaat (rood): onvoldoende/ ernstig in gebreke.

Minimaal een keer per jaar bespreken de portefeuillehouders financiën van provincie en gemeenten de gemeentelijke financiën. Zo nodig houden we ook voor de andere terreinen bestuurlijk overleg.

1.4 Sanctiemiddelen

Wanneer een gemeente haar wettelijk verplichte taken niet uitvoert, is er sprake van taakverwaarlozing en dan kan de provincie sanctiemiddelen inzetten. Interbestuurlijk toezicht kent twee sanctiemiddelen: indeplaatstreding, en schorsing en vernietiging.

Indeplaatstreding wil zeggen dat de provincie namens en op kosten van de gemeente de uitvoering van taken van de gemeente overneemt.

Schorsing en vernietiging doet de provincie niet zelf: als een besluit van een gemeente in strijd is met de wet, kan de toezichthouder dit besluit aan de minister voorleggen voor schorsing en vernietiging. De minister kan het gemeentelijke besluit dan schorsen en vernietigen.

De sanctiemiddelen vormen de laatste trede van de interventieladder: de procedure die IBT doorloopt bij interventies. De interventieladder bestaat uit zes treden:

Stap 1: Signaleren

Vaststellen dat er vermoedelijk sprake is van taakverwaarlozing.

Stap 2: Valideren

Informatie opvragen bij de gemeente of het waterschap en andere belanghebbenden over gesignaleerde misstanden, valideren dat er sprake is van taakverwaarlozing en vaststellen wat de oorzaak is.

Stap 3: Actief toezicht houden

Afspraken maken met de gemeente over acties, termijnen en vervolg.

Stap 4: De vooraankondiging van interventie

De gemeente aanzeggen dat het instrument indeplaatsstelling zal worden toegepast en het openbaar publiceren van deze aanzegging.

Stap 5: Laatste kans geven

Besluiten tot indeplaatsstelling met een laatste termijn voor de gemeente om alsnog zelf te voorzien in het gebrek.

Stap 6: Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing

Uitvoering van de verwaarloosde gemeentelijke taak door de provincie, namens en op kosten van de gemeente.

1.5 Actuele ontwikkelingen: Wet digitale overheid

De Wet digitale overheid heeft als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij de (semi-)overheid. De wet stelt daarnaast open standaarden verplicht. Hiermee implementeert Nederland de EU-richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps.

Vragen van de Eerste Kamer bij het wetsvoorstel digitale overheid (WDO) hebben ertoe geleid dat de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken een wetswijziging zal indienen. Met deze zogeheten 'novelle' wordt privacybescherming steviger in de wet verankerd. Ook wordt dan duidelijk of de provincies een toezichtsrol krijgen en wat deze inhoudt.

De aangekondigde wijziging betekent dat de Wet digitale overheid voorlopig nog niet in werking treedt. De novelle wordt namelijk na behandeling in de ministerraad voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Daarna volgt nog behandeling in de Tweede en Eerste Kamer. Dit neemt de nodige tijd in beslag.

2. Beoordelingen per toezichtdomein

Hieronder is per domein en per gemeente aangegeven op welke wijze het toezicht is uitgevoerd en wat de resultaten zijn.

2.1. Financiën

De provincie heeft in december 2021 de gemeentelijke begrotingen voor 2022 beoordeeld. Gedeputeerde Staten hebben de uitkomst van de beoordeling schriftelijk ter informatie in december 2021 aan de gemeenteraad met een afschrift aan het college per gemeente meegedeeld. De beoordeling vindt plaats aan de hand van het geactualiseerde beleidskader BT FT 2019 en het Gemeenschappelijk Toezichtskader 2020 (GTK).

Almere (redelijk adequaat)

De begroting en de meerjarenraming 2022-2025 van de gemeente Almere is structureel en reëel in evenwicht na verwerking van de septembercirculaire. Maar in de periode 2017 tot en met 2020 toont de exploitatie jaarlijks een structureel tekort. Er is sprake van onzekerheden (onder meer) op het gebied van sociaal domein en beheer en onderhoud. Almere is bezig verschillende maatregelen in het sociaal domein, op grond van besluitvorming in 2021, te implementeren. Indien deze maatregelen niet worden geëffectueerd, komt het begrotingsevenwicht in gevaar. Almere valt in 2022 onder repressief toezicht met de kleur oranje.

Dronten (adequaat)

De begroting en de meerjarenraming 2022-2025 van de gemeente Dronten is structureel en reëel in evenwicht na verwerking van de meicirculaire. Op basis van de ZBB-methode (Zero Based Budgetting) heeft Dronten een aantal bezuinigingsmaatregelen vastgesteld, waardoor de (meerjaren)begroting 2022 - 2025 structureel en reëel in evenwicht is. Dronten valt in 2022 onder repressief toezicht met de kleur groen.

Lelystad (adequaat)

De begroting en de meerjarenraming 2022-2025 van de gemeente Lelystad is structureel en reëel in evenwicht na verwerking van de septembercirculaire. Zonder dat er aanvullende bezuinigingen hoeven te worden doorgevoerd. Net als Almere is Lelystad bezig verschillende maatregelen in het sociaal domein op grond van besluitvorming in 2020 te implementeren en weet tot dusver de taakstellingen te realiseren. Lelystad valt onder in 2022 onder repressief toezicht met de kleur groen.

Noordoostpolder (adequaat)

De begroting en de meerjarenraming 2022-2025 van de gemeente Noordoostpolder is structureel en reëel in evenwicht na verwerking van de septembercirculaire. Noordoostpolder valt in 2022 onder repressief financieel toezicht met de kleur groen (evenals in de jaren 2017 t/m 2021).

Urk (redelijk adequaat)

De (meerjaren)begroting 2022-2025 van de gemeente Urk vertoont in 2022 en 2025 een structureel en reëel evenwicht en in 2023 en 2024 niet na verwerking van de

septembercircular. Hierbij is geen rekening gehouden met effecten van extra middelen jeugdzorg. Urk heeft deze niet in de ramingen opgenomen. Urk valt in 2022 onder repressief toezicht met de kleur oranje. Dit heeft te maken met de relatieve hoge/toenemende schuldpositie en investering in het grondbedrijf.

Zeewolde (adequaat)

De (meerjaren)begroting 2022 – 2025 van de gemeente Zeewolde is structureel en reëel in evenwicht na verwerking van de meicircular. De ramingen sociaal domein zijn verhoogd op basis van de laatste prognoses. Er zijn in deze begroting aanvullende dekkingsmaatregelen genomen, waardoor het structureel evenwicht in 2022 - 2025 niet in gevaar komt. Zeewolde valt in 2022 onder repressief toezicht met de kleur groen.

2.2. Huisvesting vergunninghouders

Elk halfjaar krijgt iedere gemeente vanuit het Rijk een taakstelling opgelegd om een aantal vergunninghouders te huisvesten. Dit aantal is gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente. De provincie Flevoland beoordeelt in het kader van IBT aan het einde van de zogenaamde taakstellingsperiode of de gemeenten de taakstelling hebben gerealiseerd. Uitgangspunt is dat de gemeenten de taakstelling, inclusief eventuele achterstanden, binnen de taakstellingsperiode moeten realiseren. Om de verschillen in de administraties van gemeenten en het Centraal Orgaan opvang asielzoeker (COA) door het zogenaamde na-ijleffect enigszins te corrigeren, worden de geplaatste vergunninghouders en de vergunninghouders die in fase 3 zitten tot en met 31 januari/ 31 juli nog meegenomen in de realisatiecijfers van de gemeente. Dat is bepaald door gebruik te maken van het Taakstelling Volg Systeem (TVS) van het COA.

Tijdige realisatie van die vastgestelde taakstelling is niet alleen belangrijk, omdat dit een snelle integratie van de vergunninghouders in de Flevolandse samenleving bevordert, maar ook opdat de centrale opvangcentra optimaal benut kunnen worden waarvoor ze bedoeld zijn, namelijk de opvang van asielzoekers die nog in procedure zijn.

Het toezicht wordt geïntensiveerd indien een gemeente twee keer achter elkaar haar taakstelling verwijtbaar niet heeft gehaald.

2.3 Extra druk op huisvesting

De vluchtelingenstroom als gevolg van de oorlog in Oekraïne gecombineerd met de grote opgaven van de opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders zorgde voor extra druk. De staatssecretaris en het Ministerie van Binnenlandse Zaken deden in augustus 2021 een dringende oproep aan commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders om te helpen bij het vergroten van de reguliere opvangcapaciteit van het COA en om voor tijdelijke, huisvesting te zorgen. De overleggen tussen Rijk en provincies hierover vonden plaats via de Landelijke Regietafel. Naar aanleiding van de oproep vanuit het Rijk en de oplopende achterstanden in de tweede helft van 2021 is op verschillende manieren bestuurlijk overleg gevoerd met alle Flevolandse gemeenten.

2.4 Taakstelling eerste helft 2021

De taakstelling voor de gemeenten in de provincie Flevoland in de eerste helft van 2021 bedroeg 328 te huisvesten vergunninghouders, exclusief een achterstand van 102 vergunninghouders. Hiermee komt het aantal te huisvesten vergunninghouders op 430 voor de eerste helft van 2021. De Flevolandse gemeenten hebben in totaal 250 vergunninghouders gehuisvest in de eerste helft van 2021. Dit betekent dat de taakstelling voor deze periode is afgesloten met een achterstand van 180 vergunninghouders.

Gemeenten Noordoostpolder, Urk en Zeewolde

De gemeente Urk heeft de taakstelling over de eerste helft van 2021 gerealiseerd en is zelfs geëindigd met een voorsprong.

De gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde hebben de taakstelling over de eerste helft van 2021 afgesloten met een achterstand. Beide gemeenten hebben in juli 2021 nog voldoende vergunninghouders gehuisvest om de taakstelling 1 maand later dan de wettelijke peildatum, zijn 1 juli 2021, alsnog te realiseren. Deze gemeenten zijn beoordeeld als adequaat.

Almere

De gemeente Almere heeft de taakstelling afgesloten met een achterstand van 114 vergunninghouders. De gemeente heeft in juli 2021 nog 20 personen gehuisvest en 13 personen zitten in fase 3 de verhuysfase. Dit betekent dat de gemeente voor de vierde keer achtereenvolgend de taakstelling niet gerealiseerd heeft. Voor de taakstellingen van 2020 was de achterstand vanwege de bijzondere omstandigheden die de coronacrisis met zich meebracht als verschoonbare reden beschouwd (zie #2656767 en #2742938). De taakstelling over het tweede half jaar van 2019 had de gemeente op het wettelijke peilmoment, zijnde 1 januari 2020, niet gerealiseerd en ook niet binnen 1 maand na het verstrijken van de peildatum. Dat was de eerste keer dat de gemeente verwijtbaar de taakstelling niet heeft gerealiseerd.

Aangezien de gemeente Almere nu voor een tweede keer achtereenvolgend verwijtbaar de taakstelling niet heeft gehaald, schalen wij het toezicht op naar actief toezicht. Dit betekent dat de gemeente beoordeeld wordt als redelijk adequaat (oranje).

Dronten

De gemeente Dronten heeft de taakstelling afgesloten met een achterstand van 17 vergunninghouders. De gemeente heeft in juli 2021 nog 4 personen gehuisvest en 4 personen zitten in fase 3, de verhuysfase. Dit betekent dat de gemeente hiermee de volledige taakstelling voor de eerste keer op het wettelijke peilmoment, zijnde 1 juli 2021, niet heeft gerealiseerd en ook niet binnen 1 maand na het verstrijken van de peildatum.

Gelet op de huidige achterstand, de hoogte van de taakstelling voor de tweede helft van 2021 en de verwachte hoge taakstellingen voor 2022 maken wij ons zorgen. Onze verwachting is dat de achterstanden in de tweede helft van 2021 verder zullen oplopen. Mede hierom wordt er afgeweken van de bestuursovereenkomst IBT en schalen wij het toezicht eerder op naar actief toezicht. Dit betekent dat de gemeente Dronten beoordeeld wordt als redelijk adequaat (oranje).

Lelystad

De gemeente Lelystad heeft de taakstelling afgesloten met een achterstand van 45 vergunninghouders. Hiermee heeft de gemeente de taakstelling over de eerste helft van 2021 gerealiseerd en zich gehouden aan de bestuurlijke afspraak om vóór 1 juli 2021 in totaal 97 vergunninghouders te huisvesten. Aangezien de gemeente opvolging heeft kunnen geven aan de afspraken maar er nog een achterstand is, wordt de gemeente voor de taakstelling over de eerste helft van 2021 beoordeeld als redelijk adequaat en blijft het actieve toezicht gehandhaafd.

2.5 Taakstelling tweede helft 2021

Om de druk op de COA-opvang te verlichten is aan de Landelijk Regietafel Migratie en Integratie (LRT) van 18 november 2021 afgesproken dat tot eind 2021 de achterstand landelijk met 1.500 vergunninghouders teruggebracht wordt, naast het volbrengen van de taakstelling voor de tweede helft van 2021. Deze opgave is verdeeld naar rato van de opgelopen achterstand. Daardoor moest elke provincie ruim een kwart van de eigen achterstanden inlopen.

De taakstelling voor de Flevolandse gemeenten in de tweede helft van 2021 was 266 te huisvesten vergunninghouders, plus de achterstand van 180 te huisvesten vergunninghouders. Hiermee komt het aantal te huisvesten vergunninghouders op 446 voor de tweede helft van 2021. De Flevolandse gemeenten hebben in totaal 402 vergunninghouders gehuisvest in de tweede helft van 2021. Dit betekent dat de taakstelling voor deze periode is gerealiseerd en dat de achterstand is teruggebracht naar 44 vergunninghouders. Hiermee is grotendeels voldaan aan de afspraak van de LRT.

Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde

De gemeente Dronten heeft de taakstelling over de tweede helft van 2021 gerealiseerd en de achterstand binnen één maand na afloop van de taakstellingsperiode weggewerkt. De gemeenten Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde hebben de taakstelling, inclusief eventuele achterstanden, over de tweede helft van 2021 gerealiseerd en zijn zelfs geëindigd met een voorsprong. Deze gemeenten zijn beoordeeld als adequaat.

De gemeente Dronten en Lelystad stonden onder actief toezicht. Omdat deze gemeenten zich hebben gehouden aan de gemaakte afspraken en de taakstelling, inclusief achterstand, hebben gerealiseerd, wordt het actieve toezicht voor hen opgeheven.

Almere

De gemeente Almere heeft de taakstelling voor de tweede helft van 2021 gerealiseerd en de achterstand teruggebracht van 114 naar 82 vergunninghouders. De gemeente heeft in januari 2022 nog 12 personen gehuisvest en 4 personen zitten in fase 3 de verhuisfase. Dit betekent dat de gemeente voor de vijfde achtereenvolgende keer de taakstelling niet gerealiseerd heeft.

Aangezien de gemeente voor een derde keer achtereenvolgend verwijtbaar de taakstelling inclusief achterstand niet heeft gehaald, wordt de gemeente beoordeeld als redelijk

adequaat en blijft het actieve toezicht van toepassing. Dit betekent dat wij in overleg zijn met de gemeente om afspraken te maken over hoe, op welke termijn en met welke acties de toekomstige taakstellingen en de achterstand gerealiseerd worden.

2.6 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

In het omgevingsrecht worden regels gesteld, waaraan overheden zich moeten houden bij het uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leef-omgeving. Deze regels zijn opgesteld om de risico's voor mens en natuur te beperken, zodat veiligheid, gezondheid en natuur niet in het geding komen. Binnen dit toezicht-domein richt de provincie zich als toezichthouder voornamelijk op het beoordelen of de gemeenten hun processen ten aanzien van de uitvoering van de VTH-taken dusdanig hebben ingericht, dat deze taken goed uitgevoerd kunnen worden. De kwaliteitseisen voor de inrichting van deze processen, ook wel de procescriteria genoemd, zijn wettelijk vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor). Deze procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus: BIG-8 cyclus. De provincie Flevoland legt bij het toezicht de focus op de vakgebieden Ruimtelijke Ordening (RO), Bouw- en Woningtoezicht (BWT) en Milieu. Bij gemeenten die deze BIG-8 cyclus niet goed op orde hebben, bestaan onderstaande risico's.

- Bij het gemeentebestuur is geen zicht op de potentiële risico's in de gemeente en er zijn geen prioriteiten benoemd op basis van een analyse van die problemen;
- De inzet van toezicht- en handhavinginstrumenten van de gemeente sluit niet aan op de in die gemeente voorkomende potentiële risico's;
- De omvang en inzet van de uitvoering zijn niet passend ten opzichte van de aanwezige risico's;
- De randvoorwaarden voor een adequate uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn niet aanwezig, bijvoorbeeld de inrichting van de werkprocessen.

Noordoostpolder, Urk en Waterschap Zuiderzeeland: adequaat

De gemeenten Noordoostpolder en Urk en Waterschap Zuiderzeeland hebben de afgelopen jaren aangetoond dat zij het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht al een aantal jaren op orde hebben. Daarom hebben wij de toegezonden stukken via een verkorte analyse (quickscan) beoordeeld. Hierbij wordt alleen gekeken of de VTH-documenten tijdig zijn vastgesteld.

De gemeente Urk en het Waterschap Zuiderzeeland hebben de uitvoeringsprogramma's VTH 2021 en de jaarverslagen VTH 2020 tijdig vastgesteld. De verkorte analyse van de stukken bevestigt ons beeld van deze organisaties en de beoordeling is net als vorig jaar adequaat. Uit de ambtelijke gesprekken blijkt dat de verbeterpunten worden opgepakt en doorgevoerd. Voor 2022 zal wederom het versoberd toezicht van toepassing zijn.

De gemeente Noordoostpolder heeft het uitvoeringsprogramma VTH 2021 en het jaarverslag VTH 2020 niet tijdig vastgesteld. Dit komt onder andere door toedoen van de inzet voor corona, de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging (Wkb). Door de doorontwikkeling van het cluster en de wisselingen van

interim manager en coördinator handhaving is het een heel andere situatie dan andere jaren. Met name het goed inzichtelijk maken van de benodigde uren als gevolg van deze ontwikkelingen en het rondkrijgen hiervan vroeg meer tijd dan ingeschat. Positief is dat het uitvoeringsprogramma 2021 en jaarverslag 2020 voor de taken die ondergebracht zijn bij de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV) wel tijdig zijn vastgesteld. Het is goed om te zien dat de gemeente zich voorbereidt op de Ow, Wkb en het inzichtelijk maken van de benodigde uren. Het uitvoeringsprogramma VTH voor 2022 is wel tijdig vastgesteld.

Helaas is het jaarverslag 2021 niet tijdig, voor 1 juli 2022, vastgesteld om dezelfde reden als de late vaststelling van de VTH-documenten voor 2021. De gemeente is beoordeeld als adequaat, maar de te late vaststelling van de VTH-documenten is voor ons reden om over 2022 de VTH-documenten weer volledig te toetsen op het voldoen aan de gestelde proces-criteria.

Almere en Lelystad: adequaat

De gemeenten Almere en Lelystad zijn voor de tweede keer achtereenvolgend beoordeeld als adequaat. Deze gemeenten zijn goed bekend met de BIG-8 cyclus. Uit de aangeleverde documenten blijkt dat volgens deze methodiek gewerkt wordt en de verbeterpunten worden opgepakt.

Dronten: adequaat

De gemeente Dronten is van een redelijke adequate beoordeling over 2020 naar een adequate beoordeling over 2021 gegaan. De gemeente heeft de verbeterpunten opgepakt en een aantal van deze verbeterpunten doorgevoerd. Zo is het jaarverslag 2020 tijdig vastgesteld, is er een verbeterplan gemaakt in de monitoring en zijn in het uitvoeringsprogramma 2021 de voorgenomen activiteiten opgenomen. Het uitvoeringsprogramma 2021 is echter wel te laat op 25 mei 2021 vastgesteld; dit had voor 1 april 2021 vastgesteld moet zijn. Het uitvoeringsprogramma voor 2022 is wel tijdig op 29 maart 2022 vastgesteld. De gemeente Dronten staat sinds 19 februari 2019 onder actief toezicht. De gemeente heeft laten zien dat zij de processen voor de VTH-taken op orde heeft, daarom wordt het actieve toezicht beëindigd.

Zeewolde: redelijk adequaat

De gemeente Zeewolde is van een niet adequate beoordeling over 2020 naar een redelijke adequate beoordeling over 2021 gegaan. De gemeente heeft zich niet gehouden aan de op 25 maart 2019 gemaakte afspraken en heeft het verbeterplan niet gevolgd. Wel zien wij een verbetering. Zo is er VTH-beleid 2021-2023 vastgesteld, is voor 2021 wel een VTH uitvoeringsprogramma opgesteld en een jaarverslag 2019-2020. Echter het uitvoeringsprogramma en jaarverslag zijn niet tijdig vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma 2022 is wel tijdig, maar het jaarverslag 2021 is niet tijdig vastgesteld. Tijdig vaststellen van de VTH-documenten blijft een groot zorgpunt.

De gemeente Zeewolde staat sinds 19 februari 2019 onder actief toezicht. Gezien de redelijke adequate beoordeling blijft het actieve toezicht gehandhaafd totdat de taakuitvoering voor VTH op adequaat niveau is. Op korte termijn zal er management overleg zijn met de gemeente om de voortgang van het oppakken en uitvoeren van de verbeter-

punten door te spreken, zodat duidelijk wordt wanneer de taakuitvoering voor VTH op adequaat niveau is.

Verantwoording Verordening kwaliteit VTH

Daarnaast hebben wij gekeken of door gemeenten de vastgestelde verordening kwaliteit VTH Omgevingsrecht wordt nageleefd. Deze verordening regelt de kwaliteit van de thuishandelingen, de basistaken en plustaken van de Wabo. Voor de daarbij betrokken diensten (voor gemeenten: gemeentelijke diensten én regionale uitvoeringsdiensten) betekent dit het toepassen van de kwaliteitscriteria 2.2 (kc 2.2) voor deskundigheid en beschikbaarheid, volgens de regel 'comply' or 'explain': het uitgangspunt is 'voldoen', tenzij gemotiveerd wordt afgeweken, bijvoorbeeld vanwege hogere ambities, of om het eigen kwaliteitsstelsel niet te doorkruisen.

De gemeente Lelystad en het Waterschap Zuiderzeeland hebben inzichtelijk op welke deskundigheidsgebieden zij wel of niet voldoen. Daarnaast hebben zij voldoende maatregelen getroffen voor die deskundigheidsgebieden waarop zij niet voldoen.

De gemeenten Almere, Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde moeten uiterlijk 1 juli 2023 inzichtelijk hebben hoe de kwaliteit van de organisatie ervoor staat en welk kwaliteitsniveau gewenst is voor de thuishandelingen. Dit kwaliteitsniveau moet vastgesteld worden door de gemeenteraad.

Onderbrengen basistaken asbest bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) door gemeenten

De gemeenten Noordoostpolder en Zeewolde hebben de basistaken afhandeling asbestslopmelding inclusief asbestinventarisatierapport en het advies naar aanleiding van asbestinventarisatierapport en asbestslopmelding nog niet ondergebracht bij de OFGV. De provincie realiseert zich dat er veel op gemeenten afkomt vanwege de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen. Deze taken moeten uiterlijk 1 januari 2023 onderbracht zijn bij de OFGV. De overige gemeenten hebben alle basistaken ondergebracht bij de OFGV.

2.7 Ruimtelijke ordening

De provincie houdt toezicht op de wettelijke taak Ruimtelijke Ordening van gemeenten en richt zich in het bijzonder op de actualiteit en gebiedsdekkendheid van bestemmingsplannen en structuurvisies en het voldoende verwerken van wettelijke normen en eisen.

Over 2021 heeft geen beoordeling plaats gevonden aangezien alle gemeenten inmiddels actuele bestemmingsplannen en een structuurvisie hebben voor hun hele grondgebied. Daarnaast wordt met het oog op de invoering van de Omgevingswet gekeken hoe het interbestuurlijk toezicht voor ruimtelijke ordening wordt ingericht (waarschijnlijk wordt dit voor een groot deel bij het Omgevingsrecht ondergebracht).

2.8 Monumenten en Archeologie

Voor monumenten en archeologie wordt landelijk een beoordelingskader ontwikkeld. Op basis daarvan willen wij toezicht afspraken met onze gemeenten maken. In de loop van 2023 komt hier meer duidelijkheid over.

2.9 Archiefwet

De provincie houdt toezicht op het archief- en informatiebeheer bij de gemeenten en het waterschap. Zij moeten zorgen voor een compleet en toegankelijk (digitaal) archief. Want dat is cruciaal voor het goed functioneren en de transparantie van de overheid. Wanneer een archief niet op orde en/of niet goed toegankelijk is, resulteert dat in een overheid met onbetrouwbaar geheugen, die zich niet kan verantwoorden voor haar handelen. Ook ontbreken dan op langere termijn de authentieke bronnen voor kennis van de eigen geschiedenis.

De gemeenten Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde en het Waterschap Zuiderzeeland zijn beoordeeld op basis van de ingediende toezichtinformatie over 2020 met een doorkijk naar 2021. Bij die beoordeling is rekening gehouden met de actuele ontwikkelingen in 2021 en de impact van de corona-epidemie. Voor de gemeente Almere is maatwerktoezicht toegepast.

Almere: maatwerktoezicht

In 2021 heeft de provincie regelmatig gesprekken gevoerd met de gemeente Almere over de voortgang van het verbeterprogramma. In april 2021 was de situatie nog dusdanig dat bij onvoldoende voortgang de vierde sport van de interventieladder dreigde. Afsproken werd dat er in oktober 2021 sprake moest zijn van zichtbare voortgang. In oktober 2021 bleek dat er voldoende voortgang was geboekt. Enkele kaderstellende beleidsstukken waren vastgesteld en diverse achterstanden in de bewerking van de archieven ingelopen. De gemeente Almere heeft daarnaast een begin gemaakt om organisatiebreed de nieuwe werkwijze in te voeren. Afsproken is om het verscherpt toezicht in 2022 weer af te schalen.

Dronten: redelijke adequaat

Naast de effecten van de corona-pandemie had de gemeente Dronten ook last van de verbouwing van het gemeentehuis en nam men net in die periode een nieuw informatiesysteem in gebruik. Daardoor vonden de bewerkingen aan de archieven niet plaats en liepen ook de reguliere werkzaamheden vertragingen op. Dit alles veroorzaakte achterstanden in de wettelijke taken. Wel is door het nieuwe informatiesysteem een eind gekomen aan meervoudige archivering in verschillende systemen. De gemeente heeft toegezegd een plan van aanpak aan te leveren voor het wegwerken van de achterstanden in bouwvergunningen en diverse andere archieven. Daarnaast gaat de gemeente actief aan de slag met het zorgen voor een goedgekeurde archiefruimte en de bewaartijden van verschillende soorten dossiers.

Lelystad: adequaat

De gemeente Lelystad werd in 2020 voor het eerst als adequaat beoordeeld. Het is de gemeente gelukt om de aanbevelingen uit de brief over 2019-2020 op te volgen. Zo is de

inventarisatie van samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente deelneemt afgerond, zijn er afspraken over het informatie- en archiefbeheer vastgelegd, is de aanbesteding van het zaaksysteem afgerond en definitief gegund waardoor de continuïteit van het digitale informatie- en archiefbeheer is geborgd, én is er integraal en organisatiebreed gewerkt aan de kwaliteit van het informatiebeheer. Er resteren nog enkele aandachtspunten, zoals het verder uitwerken en doorvoeren van de beheerstrategie en een tijdige vernietiging van informatie in het Sociaal Domein. De gemeente zal de aandachtspunten de komende periode oppakken.

Noordoostpolder: redelijk adequaat

Het lukt de gemeente Noordoostpolder onvoldoende om uitvoering te geven aan de eigen verbeterplannen. Wel is er een nieuw zaaksysteem door de hele organisatie in gebruik genomen. Door achterstanden wordt nog steeds niet aan een aantal wettelijke eisen voldaan. Ook ontbreekt er nog een kwaliteitssysteem.

Met de gemeente is afgesproken dat zij de provincie in de zomer van 2022 informeert over de stand van zaken op dat moment. Bij onvoldoende voortgang dreigt de bestijging van de interventieladder.

Urk: redelijk adequaat

Het lukt de gemeente Urk onvoldoende om uitvoering te geven aan de eigen verbeterplannen. Wel zijn inmiddels de archieven ondergebracht in goedgekeurde ruimtes en/of naar het Flevolands archief. Voor de gemeente Urk dreigt al enkele jaren een beoordeling “niet adequaat”.

Er zijn zorgen over de bouwdoSSIers, het niet tijdig vernietigen van daartoe in aanmerking komende stukken, het ontbreken van een archievenoverzicht, en een nog steeds niet in- en doorgevoerd kwaliteitssysteem. De gemeente heeft een waarschuwing gekregen: bij onvoldoende voortgang zal de interventieladder beklommen worden, beginnend met een bestuurlijk overleg.

Zeewolde: redelijk adequaat

De gemeente Zeewolde is opnieuw beoordeeld als redelijk adequaat met uitzicht op een adequate beoordeling. Er hebben al veel verbeteringen plaatsgevonden, maar het is de gemeente, onder andere als gevolg van de corona-epidemie, nog niet voldoende gelukt om alles uit het eigen verbeterplannen te verwezenlijken.

Daarnaast heeft een archiefinspectie enkele ernstige onvolkomenheden geconstateerd in het informatiebeheer in het Domein Sociaal. We hebben de gemeente gevraagd om hiervoor een plan van aanpak met verbetermaatregelen op te stellen. De provincie volgt de voortgang op de voet, onder meer door regelmatig gesprekken te voeren.

Waterschap Zuiderzeeland: adequaat

Het Waterschap Zuiderzeeland heeft zich fors ontwikkeld op het gebied van informatie- en archiefbeheer. De aanbevelingen van de provincie uit vorige beoordelingsjaren zijn bijna in zijn geheel afgerond. Er zijn nog een paar verbeterpunten. Vanwege de goede resultaten beoordelen wij het waterschap als adequaat.

2.10 Schema

In het onderstaande schema zijn alle beoordelingen van 2021 verwerkt. Voor de duidelijkheid: dit schema en dit jaaroverzicht bevatten geen nieuwe beoordelingen van gemeenten.

	Financiën	Hulsvesting vergunninghouders		Omgevings- recht	RO	Informatie- en archief- beheer
		1 ^e helft 2021	2 ^e helft 2021			
Almere						
Dronten						
Lelystad						
Noordoost- polder						
Urk						
Zeewolde						
Waterschap						